

De poortloze poort van de Rokpa-hulp

Dick Verstegen en Ellen Deiman

De grote metalen poort is onmiskenbaar dicht. Zó dicht dat het idee postvat dat zij nooit open is geweest. Maar wij doorzien de misvatting. In deze poortloze poort blijkt een alles bepalend onderdeel te zitten. Ellen ontdekt het 't eerst. En het kleine poortje zwaait moeiteloos open. Zo komen we op het terrein van het Rokpa-kindertehuis in de Nepalese hoofdstad Kathmandu, één van de projecten waaraan Maha Karuna Ch'an (MKC) al sinds jaar en dag bijdraagt. Iedereen weet dat Louise de Rokpa al vele jaren noemt aan het eind van Ton's sesshins als één van de goede doelen van de MKC-gelden. En dat is de beweegreden van Ellen en mij er een kijkje te nemen als we in Kathmandu zijn.

Het Rokpahuis ligt onder de rook van de luisterrijke Tibetaans boeddhistische stupa van Bodnath, een oase van rust en bezinning in de krankzinnige hectiek van de vijf miljoen zielen die de stedelijke Kathmanduvalei bevolken. Niet dat het zo stil is op het grote ronde plein om de stupa heen: bijna altijd zijn er vele honderden pelgrims die met de klok mee om de stupa lopen en de buitenste cirkel van het plein bestaat uit winkeltjes. Maar toch. We genieten ervan dat er geen luid toeterende auto's zijn. En de manier waarop de pelgrims, de toeristische bezoekers en de winkeliers aanwezig zijn, is heerlijk *relaxed*.

Rokpa is een Tibetaans woord dat zoiets betekent als 'helpen' of 'dienen'. Welnu, dat is precies wat de gelijknamige Zwitserse organisatie doet. We zien het met eigen ogen. Het nog bijna nieuwe kindertehuis huisvest ongeveer veertig voormalige straatkinderen die zonder Rokpa een uitzichtloze toekomst van ultieme vertraptheid zouden hebben. Het gaat vrijwel zonder uitzondering om kinderen van wie beide ouders overleden zijn en die geen familie hebben die zich om hen bekommert. Of het gaat om kinderen die mishandeld en/of seksueel misbruikt werden. Ze moesten op straat overleven in een keiharde concurrentie met andere kinderen en volwassenen. Ze zijn vaak ziek en/of zwaar getraumatiseerd en krijgen van Rokpa niet alleen een huis, maar, zondig, ook de broodnodige medische en/of psychologische hulp.

Om een idee te geven van de medisch-sociale *setting*, waarin Nepalese kinderen opgroeien: Anno 2008 is de kindersterfte in Nepal 75 promille; het analfabetisme staat op gemiddeld 72 procent (veel meer vrouwen -77 %- dan mannen). Meer dan de helft van de ca 23 miljoen inwoners van Nepal is besmet met tbc; bij ca 90.000 is de ziekte acuut en er komen 44.000 nieuwe infecties per jaar bij. Lepra komt nog steeds erg veel voor. Het aantal aidsgevallen stijgt snel.

De directrice ontvangt ons met een brede glimlach. Later legt ze uit wat in haar ogen helpen is; ze doet dat aan de hand van een citaat van Rokpa-grondlegster Lea: 'Als iemand honger heeft, geef je hem of haar te eten. Als iemand gewond is, desinfecteer je de wond en doet er een verband om. Als iemand verdrietig is, geef je een *hug*. Zo simpel is het.' Rokpa geeft de kinderen letterlijk en figuurlijk een thuis. Ze gaan in de buurt naar school. Een rondleiding toont Ellen en mij de slaapzalen, de wasplaatsen, de recreatieruimten, de eetkamer en de keuken. De lege bedden die we tegenkomen? Geen tekenen dat de nood al aardig gelenigd is, zo blijkt. Integendeel. Elk leeg bed is een extra behoefte aan sponsorgeld. Want de nieuwe kandidaat-kinderen, we hebben ze zelf overal in Kathmandu gezien, staan als het ware voor de deur.

Vrijwilligers? Ja, maar niet in het kindertehuis. Want de kinderen hebben daar verzorgers nodig met wie ze een blijvende band kunnen opbouwen. Vrijwilligers kunnen wel terecht bij de gaarkeuken waaruit Rokpa gedurende de drie koude maanden (december, januari en februari) dagelijks ca. 800 maaltijden verstrekt aan de allerarmsten. Graag zelfs. Ellen en ik denken er ook over daar komend jaar een poosje mee te doen. De mensen, die van heinde en verre komen, ook uit de bergen, krijgen er twee maal per dag 'dal bhat', rijst met groenten en linzensoep, een uitgekend traditioneel menu, waarin alles zit aan mineralen en voedingsstoffen, wat een mens nodig heeft. De voedselontvangers hebben plastic zakken bij zich, waarin de vrijwilligers met grote pollepels hun maaltijd scheppen. Makkelijk mee te nemen en geen afwas naderhand.

Het 'soepkeukenproject', zoals het in Rokpa-terminen heet, vergt jaarlijks de inrichting van een gehuurd terreintje, niet ver van het kindertehuis. Het voorziet ook in het verschaffen van kleding aan wie het echt nodig heeft en aan medische verzorging. De Zwitserse coördinatrice die er al veertien jaar de scepter zwaait, bestiert haar project met vaste hand. Er is maar één doodzonde in het soepkeukencircuit: mensen die in één sessie proberen twee maaltijden te krijgen. Deze zonde komt vooral bij mannen regelmatig voor. Maar de Zwitserse heeft de blik van een adelaar. Nepalees wilde zij nooit leren, omdat ze niet te *close* wil worden met degenen die van haar afhankelijk zijn. Ze zou dan, denkt ze, haar gevoel voor rechtvaardigheid kunnen verliezen.

Welke vrijwilliger wil worden, kan verblijven in het alleraardigste hotelletje, ook al op loopafstand, dat gedreven wordt door oud-bewoners van het kindertehuis. Maar het staat ook open voor anderen dan vrijwilligers. Het is een nieuw Rokpa-initiatief dat wil voorzien in continuïteit, zowel voor de meer volwassen Rokpa-kinderen als voor degenen die om welke reden dan ook een verblijfplaats zoeken in Kathmandu en die willen ontsnappen aan de allergrootste drukte van deze metropool.

We praten uitgebreid na met de vrijwilligers. Er heerst een sfeer van doen en enthousiasme. Van bewogenheid en betrokkenheid zonder krokodillentranen. Ze zijn allemaal dankbaar en blij omdat ze dit werk mogen doen.

Wat we bij Rokpa ervaren, is het sterke gevoel dat wat daar gebeurt *vanzelf* gaat. Er zijn geen deftige projectcomité's; er hoeven geen organisatorische openingen te worden geforceerd. Er zijn alleen maar mensen die, wat hun status ook is, weten dat ze er mogen zijn en die om elkaar geven. Er is liefde en bezieling. En waar met bezieling gewerkt wordt, ontstaat een open verbinding naar al het bestaande. Je ziet ze misschien niet, die verbindingskanalen, maar ze zijn in alles wat er gebeurt voelbaar. Dat zou je misschien de poortloze poort van de Rokpa-hulp kunnen noemen. Daarop afgestemd zijn is iets waarvoor ook wij ons steeds meer willen openstellen.

We zijn blij dat we met eigen ogen zien dat het geld dat naar Rokpa gaat, zo goed terecht komt. Een betere besteding voor het geld dat je aan ontwikkelingshulp wilt geven is nauwelijks denkbaar.

Meer informatie over Rokpa: zie [Rokpa België](#) en/of [Rokpa Nederland](#).

Een bijdrage leveren kan via [giro of bankrekening van de Maha Karuna Ch'an](#).

Dick Verstegen

Ellen Deimann